

Belgische marine test drones

De Belgische marine wil UAV's ('drones') gaan aanschaffen die zullen opereren vanaf alle Belgische marineschepen. Eerder dit jaar is daarom de eenheid MTUAS opgericht en wordt de komende jaren diverse drones getest.

Vanaf 2021 wil de Belgische marine drones aanschaffen. Het moet gaan om een verticaal opstijgende en landende (VTOL) drone (een Unmanned Aerial Vehicle) van maximaal 200 kg. De drone moet een actieradius hebben van 90 km en zes uur kunnen vliegen, het toestel moet 50 kg aan last kunnen meedragen. Deze UAV's moeten bovendien vanaf alle schepen, dus fregatten tot patrouillevaartuigen, kunnen opereren.

MTUAS

Tot op heden heeft de Belgische marine geen drones die opereren vanaf schepen. Daarom is de nieuwe eenheid Maritime Tactical Unmanned Aerial Systems (MTUAS) opgericht. Deze eenheid die in de toekomst met de drones moet gaan werken, zal de komende twee tot drie jaar verschillende UAV's testen. Daarom is begin dit jaar Op-ermeester Hans Demeyer als eerste marineman gestart met de opleiding voor dronepiloot klasse I.

Na oprichting van MTUAS zijn eind juni t/m begin juli tests uitgevoerd met de Schiebel S-100 Camcopter als eerste uit een reeks UAV's. Deze Oostenrijkse UAV is al bij verschillende marines in gebruik en heeft een maximum snelheid van 240 km per uur en een plafond van 18.000 voet. De Camcopter kan uitgerust worden met een harpoen die de drone kan vastzetten op het grid in het helidek van een fregat, zodat deze ook bij een ruwe zee is in te zetten.

De geteste Camcopter was voorzien van een L3 Wescam MX-10 (HD en infraroodcamera) en een Overwatch Imaging PT-8 Oceanwatch (een fotocamera en software dat autonoom doelen uitkiest en foto's optimaliseert aan de hand van AI), plus AIS en een kist met overlevingsmiddelen voor drenkelingen. De Camcopter kan overigens ook uitgerust worden met radar en een ESM-sensor om bijvoorbeeld radarsignalen te kunnen onderscheppen en identificeren.

Van SAR tot ASW

De Belgische marine zal waarschijnlijk geïnteresseerd zijn in het uitgebreide pakket, want zij wil de toekomstige UAV's inzetten voor Search And Rescue (SAR) op zee en het vergaren van inlichtingen over doelen (ISR). Onder de laatste taak valt ook het opsporen van onderzeeboten, want actieve sonoboeien zijn voorzien voor de MTUAS volgens de commandant van BNS Leopold I fregatkapitein staffbrevethouder Otto.

Om deze taken te zullen volbrengen zal de (inzet van) de drone worden geïntegreerd met de NH90 boordhelikopter. Een voorbeeld dat geschetst is is dat de drone eerst vooruit vliegt om informatie te verzamelen en later de NH90 wordt ingezet. En in sommige gevallen, bijvoorbeeld bij overboord geslagen containers, hoeft een helikopter helemaal niet ingezet te worden. Dit is kostenefficiënter en veiliger. België denkt dan ook de oude SeaKing helikopters te vervangen door UAV's.

De tests met de Schiebel S-100 Camcopter zijn inmiddels afgerond. Later dit jaar volgt een andere UAV en in 2019 de volgende. België wil de nieuwe systemen in 2021 aanschaffen en vanaf 2030 kan de eenheid, bij positieve resultaten, worden uitgebreid.

Nederland

Ook Nederland zal UAV's gaan aanschaffen. Zowel de nieuwe fregatten als de mijnenbestrijdingsvaartuigen worden ingericht voor het opereren met dergelijke onbemande systemen. Vooralnog is echter weinig bekend over de Nederlandse plannen.

In het verleden hebben Nederlandse marineschepen wel met drones gewerkt. Zo heeft Zr.Ms. Van Amstel in 2016 een commerciële drone gebruikt om onder andere vluchtelingen in zee op te sporen tijdens de operatie in de Middellandse Zee. Zr.Ms. Rotterdam heeft in 2012 met ScanEagle UAV van de landmacht gevaren toen het piraterij ging bestrijden in de Golf van Aden. Tot op heden ging het echter niet om een structurele oplossing. De drone op de Van Amstel was geen apparaat dat geschikt is voor militaire operaties. De ScanEagle voer alleen mee met een grote operatie en daar moesten containers plus het bijbehorende landmacht personeel voor aan boord komen. In 2014 zijn wel tests gedaan met de Camcopter vanaf Zr.Ms. Friesland, maar daar is niets over naar buiten gebracht.

Voor de nieuwe schepen gaat het om een organieke capaciteit, dat wil zeggen een capaciteit die bij het schip hoort in plaats van alleen voor een bepaalde gelegenheid mee gaat. Onduidelijk is of de UAV's in de toekomst door bijvoorbeeld personeel van de Operationele Dienst Operaties vanuit de commandocentrale worden bediend of dat er een aparte (parse) eenheid wordt opgericht. Wat meespeelt is dat binnen de Nederlandse defensie de discussie over wie met UAV's opereert gevoeliger ligt dan in België waar marine, landmacht en luchtmacht hun eigen eenheden met UAV's hebben.

Wel is in Nederland het project NEREUS gestart (Naval long Endurance Robothelicopter Equipped for Unmanned Surveillance). In opdracht van Defensie zijn Delft Dynamics, Damen en NLR (Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum) sinds begin dit jaar met een tweejarig onderzoek bezig naar maritieme surveillance door UAV's. Tijdens het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een de RH3 Swift, een onbemande helikopter van Delft Dynamics. Medio 2019 moeten de eerste tests op zee plaatsvinden.